

Lavoslav Francec 24 -  
P. n. Knjižnica Zg. de. za S. H.  
Koroška c. 40  
Dolan. (v. v.)  
Maribor

Politični

Naročnina lista: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četrt leta K 30—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se za računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

# STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 kruno.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 220.

43. številka.

Maribor, dne 20. aprila 1921.

Letnik XIII.

## Vtis govora dr. Korošca.

Beograd, 15. aprila 1921.

V današnji pred- in popoldanski seji so k načelni razpravi govorili večinoma vodje posameznih parlamentarnih skupin. Prvi je govoril Davidovič, ki je zadostil svoji obljubi, da bo zelo kratek, le v tem, da je vsebinsko njegov govor bila le v povzemanju centralizma in v priporočanju vladnega načrta ustave; sicer pa je premleval prazno slamo lepih fraz na dolgo in široko. Republikanec Djonovič, ki je sicer hotel polemizirati z Davidovičevimi izvajanjmi, je prešel preko demokratskega govornika s konstatcijo, da se ni vredno spuščati s „pesnikom bodočnosti“ v razpravo o realnih stvareh.

Pri popoldanskem nadaljevanju se je radikalni poslanec Simeonovič na svoj način branil vlado in svojo stranko. Pri vseh teh govorih pa je pozornost zbornice bila zelo majhna.

Toda, čim je predsednik zbornice izustil ime g. dr. Korošca, je završale po zbornici kot v panju. Poslanci, ki so bili na hodnikih, so hoteli v dvorano. Klopi na levi so postale popolnoma prazne in vse se je preselilo na desno krilo zbornice, kjer je nastopil g. dr. Korošec kot govornik Jugoslovanskega kluba. Vsi poslanci so hoteli biti čim bližje govorniški tribuni. Govor g. dr. Korošca je bil prvi dogodek v parlamentarnem življenju Jugoslavije. Tolike pozornosti cele zbornice v beograjskem parlamentu do sedaj še ni doživel noben govornik. Pri tej priložnosti se je sijajno pokazalo, da je ime g. dr. Korošca v našem javnem življenju vsaj toliko slavno kot n. pr. ime Pašiča.

S ponosom smo gledali na svojega voditelja in srca so nam radostno utripala, ko je ob splošni tišini začel govoriti g. dr. Korošec. Njegovega govora ne bom navajali ker bo itak objavljen v celoti, hočem pa omeniti nekatere momente.

Ko je g. dr. Korošec z jekleno logiko razmotrival vprašanje socializma in narodnega gospodarstva, Etbinu Kristanu ni dala žilica miru, da se ne spodtakne s svojim medklicom, ki pa je ostal popolnoma osamljen. Ko je govornik prešel na ustavno določbo, ki škofom prepoveduje neposredno občevarje s svojim cerkvenim poglavarjem, je neotesano teslo, ki je po milosti kravjih kupčij in narodnega izdajstva postalo celo podpredsednik zbornice, zarjulo, kakor da je nekje na „gmajni“, češ, da g. dr. Korošec hujska ženo na moža. G. dr. Korošec je Ureka pošteno osramotil in ga zavrnil s tem, da je zbornico samo opozoril na to, da on govori o občevarju školov s Sv. Stolico, nekdo pa se vmešava s medklicom o hujskarnju žene na moža. Saj bi o tem samostojneškem zarobljencu ne bilo treba izgubljati niti ene besede, če bi nam ne bilo do tega, ker se ta nemškutar-ska duša izdaja na sramoto Slovencev za slovenskega in celo kmetskega poslanca. Priznati pa je treba, da so se ostali „samostojneži“, posebno pa Pucelj — razen malo prismojenega Drogenika in surovine Ureka — vsi dokaj dostojno obnašali ves čas govora g. dr. Korošca.

Med govorom in sicer v onem delu, kjer je govornik z njemu lastno odločenostjo zagovarjal avtonomistično ureditev jugoslovanske države in prave slovenskega ljudstva, je prišlo do prerakanja z voditeljem bankokrat-skih centralistov, z ministrom Draškovičem. Draškovič je namreč trdil, da je g. dr. Korošec bil za centralistično državo. Po pojasnilu g. dr. Korošca in bivšega ministra Drinkoviča je moral Draškovič tmolkniti ter je pri sklepu izvajanj častital g. dr. Korošca na njegovem sijajnem govoru. Vtis, ki je napravil ta govor na

## Kancelparagraf — postavljen na glavo.

Okrajno glavarstvo Brežice je dne 25. marca 1921 s št. 1018-1 Sp. poslalo vsem župnim uradom naslednjo okrožnico: „Z ozirom na dejstvo, da je morala naroda vsled vojne močno padla — posledice vidimo po številnih umorih, ubojih, v neizmernem uživanju alkohola, v slabi vzgoji otrok, v številnih prestopkih proti tuji lastnini — vabi okrajno glavarstvo v smislu naloga ministristva notranjih del in poverjeništa za notranje zadeve vse župne urade, da pri vsaki priliki in po možnosti, zlasti pa razleco vplivajo na zboljšanje javne morale. Uradni vodja Koropec s. r.“

Okrajno glavarstvo Celje pa je dne 8. aprila 1921 s št. 197-pr. 21 poslalo župnim uradom okrožnico, v kateri opozarja na protidrjavno agitacijo. Okrožnica je sestavljena popolnoma v centralističnem smislu, ki protidrjavno agitacijo vidi že v tem, če kdo nastopi proti vojaškim odredbam (beri: mobilizaciji), proti krivičnemu iztirjavanju davkov itd. H koncu pa pravi okrožnica: „Povabim naslovo (t. j. župne urade), da ob priliki nedeljske službe božje izžrpnopodučijo vernike, v koliko nevarnost spravljajo hujskači splošni red in mir v naši mladi državi... Apeliram na patrijotični čut gg. dušnih pastirjev in pričakujem, da se povabiti kar najpreje odzovejo in tudi sicer v lastnem delokrogu pri vsaki priliki delujejo med ljudstvom v tem smislu. Dr. Zužek s. r.“

Prav je, da se vlada briga za povzdigo narodove morale. To je v interesu države! Mi bi lahko k temu predstavili da sedanja vlada ravno razdira moralo narodovo od zgoraj dol. Kdo deluje na slabo vzgojo otrok, o kateri se okrožnica iz Brežic pritožuje? Ali ne sedanja vlada, ki hoče po ministru Prubičeviču sokolizacijo šol in brezverske šole? Kdo se je najbolje pregrešil proti tuji lastnini?

## Zaplenjeno!

Kdo deluje najbolj protidrjavno? Ali ne sedanja centralistična in absolutistična vlada, ki stori vse mogoče, samo, da je ljudstvo bolj nezadovoljno? A nekaj drugega hočemo povedati! V Beogradu je vlada nastopila s kancelparagrafom in hoče duhovnikom prepovedati, da bi na prižnici o politiki govorili. Kaj je politika? Skrb za blagor države! Če torej hočete prepovedati, da bi duhovnik na prižnici govoril o politiki, je v tem vključena tudi prepoved, govoriti o državi sploh, o blaginji, o redu v državi, proti protidrjavni agitaciji. Ker vse to je politika! Ali si ne nasprotujete, če v Beogradu prepovedujete duhovniku politiko, istočasno pa na povelje vlade v okrožnicah pozivate duhovnike, da „razleco“ in „o priliki nedeljske službe božje“ izžrpnopogovorijo zgolj o državnih, to je političnih zadevah!

S svojim klicem: „Politika iz cerkve!“ „Politika dol s prižnice!“ ki ga ponavljate v kancelparagrafu, hočete vi to: Vi hočete spraviti s prižnice samo cerkveno politiko, ki sme in včasih celo mora na prižnico po cerkvenih predpisih: to je vprašanja o verski vzgoji otrok v šoli, o zakonski zvezi, o pravicah Cerkve itd. To pa za to, da bi vam služabniki Cerkve ne mogli nasprotovati, kadar bi hoteli veronauk vreči iz šole, uvesti civilni zakon, teptati pravice Cerkve! Zato pa hočete spraviti na prižnico zgolj svetno politiko, katera pa ravno po zapovedi sedanjega papeža Benedikta

zbornico, je bil kar najboljši. Vsi pogovori v političnih krogih so se vodili pod vtisom dr. Koroščevega govora, ki se splošno smatra za parlamentaren dogodek prve vrste.

XV. ne sme na prižnici! Vi bi radi, da bi duhovniki na prižnici hvalili baš centralizem, da bi ljudi priganjali, naj plačujejo krivične davke, da bi na prižnici zagovarjali vaše izmozgavanje ljudstva, pri katerem vi bogatite! Tega pa duhovniki ne bodo storili!

Kar zadeva zgoraj omenjeni okrožnici, brežiško o javni morali in celjsko o protidrjavni agitaciji, vedo duhovniki dobro, kaj imajo storiti. Duhovniki so na prižnici vedno delovali za javno moralo, pa ne na podlagi kakih vladnih predpisov, ki temeljijo na brezverski morali, ampak na temelju večnoveljavnih deset božjih zapovedi! Tudi to vejo duhovniki, da morajo podpirati državo in delovati za njen blagor. Toda ne zato, ker tako ukazuje kak minister ali poverjenik za notranje zadeve ali kak glavar, ki mislijo, da so vladne stranke že država, ampak zato, ker vejo, da država je ljudstvo, blagor države je blagor ljudstva. Cerkev je vedno podpirala države in pomagala vzdrževati v državah red in mir, toda ne zato, ker je tako želel za svojo osebo kak vladar ali kak stranka, da se vzdrži na površju, ampak zato, ker je red in mir v državi temelj blagostanja ljudstva, za katero se duhovnik smatra dolžnega skrbeti!

Zmirom se ponavlja isto: kadar je duhovnik nekaterim strankam, zlasti vladnim, neprijeten, ker na prižnici resnico govori, mu hočejo dati nagobčnik v obliki kancelparagrafa. Kadar ga pa rabiho, apelirajo na njegovo patrijotični čut in ga hočejo prisiliti, da na prižnici govori in ozna-nja reči, ki nimajo z božjo besedo nič opraviti! Tako je bilo v rajni Avstriji, na isti način hočejo nadoblast nad prižnico tudi v Jugoslaviji! Duhovniki pa se bodo držali tiste poti in tistih navodil, ki jim jih daje cerkvena oblast! Ne bodo si dali po kancelparagrafih ne prepovedati, pa tudi ne zapovedati, o čem naj na prižnici govorijo!

## Delo naših poslancev.

Posamezni resortni ministri so postavili Jugoslov. klubu v Beogradu od govore na interpelacije, ki so jim jih stavili naši poslanci.

Glede železniške mreže Maribor—Spilje in Radgona—Ljutomer odgovarja železniški minister, da je trasiranje proge Murska Sobota—Ljutomer odobreno in da je v ta namen že določeno potrebno osebje v Ljutomeru z inž. g. Kavčičem na čelu. Ker so glede omenjene proge obstojali načrti že za časa bivše monarhije, jih je naša vlada zahtevala od dunajskega železniškega ministristva. Radi zopetne otvoritve prometa na progi Spilje—Radgona se nadaljujejo pogajanja, ki so bila radi odpora štajerske deželne vlade na prometni konferenci v dnevih od 6. do 9. avgusta l. l. ukinjena.

V zadevi tzv. „letnega časa“ je minister za socialno politiko odgovoril poslancu g. dr. Hohnjecu sledeče: Ker je večina železniških uprav v Evropi sklenila, da se takovani „letni čas“ ne uvede, odpade ta uredba tudi v naši državi.

Istemu g. poslancu je odgovoril minister za zunanje zadeve o vprašanju vrnitve naših državljanov iz ruskega in italijanskega ujetništva. Mesca junija l. l. je naša vlada podvela vse potrebne korake pri zvezi narodov, da izposluje vrnitve naših državljanov iz Italije. Zveza narodov je stavila italijanski vladi tozadevno vprašanje in dobila odgovor, da so poslani vsi ujetniki — naši državljani — že v domovino, izvenši onih, ki se nahajajo v bolnicah, oziroma onih, ki so obsojeni radi raznih prestopkov in se nahaja-

jo v kaznilnicah. Rimsko poslanstvo je poročalo, da se nahaja v italijanskem ujetništvu zavsem samo 15 vojnih ujetnikov, ki se bodo pa vrnil, čim ozdravijo.

Kar se tiče ujetnikov, naših državljanov v Rusiji, je vlada takoj po dokončani vojski dajala našim mislijam v Rusiji potrebna navodila glede vrnitve naših rojakov. V ta namen na vzhod odposlane misije so se borile z raznimi težavami. Uspešno akcijo je prevzela zveza narodov, ki je poverila to skrb g. dr. Nansenu. Naša vlada mu je v to svrhu stavila potrebne kredite na razpolago. Posel vračanja ujetnikov vrši samo g. dr. Nansen, v kolikor se priglajujejo naši državljani radi vračanja v našo domovino.

Na vprašanje g. poslanca dr. J. Hohnjeca o plebiscitu in o razmerah na Koroškem, je odgovoril Pašič, da je naša vlada z ozirom na izid ljudskega štetja (22.725 proti 13.278) vročila pri medzavezniški plebiscitni komisiji ugovor. Z ozirom na nasilstva, ki se dogajajo na Koroškem, je vlada na Dunaju intervenirala in bo le-ta v ta namen določila posebno preiskovalno ankečo, nakar bo o rezultatu obvestila našo vlado.

Mnogo drugih zelo važnih vprašanj in interpelacij naših poslancev še leži nerešeno v raznih ministristvih. Vsa ta vprašanja se nanašajo predvsem na korist siromašnih davkoplačevalcev in kmetskega ljudstva sploh. V tem z dejstvi dokazanem vztrajnem delovanju poslancev SLS se zrcali vsa verižniška politika nasprotnikov. Liberalci in samostojneži, ki se preli-vajo v eno celino, imajo samo široka usta ob času volitev, po volitvah pa skrbijo samo za svoje prav globoke žepe.

## Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Pri debatah ni seji konstituantne 18. t. m. je nastopil, kot prvi govornik musliman Kurbegović, ki je povdarjal, da stoje muslimani za vladnim ustavnim načrtom, ki je delo kompromisa. Govornik se je zavzemal za kancelparagraf. Za muslimanom je govoril komunist Markovič, ki se je postavil na stališče, da bi morala biti ustava izraz časa. Popoldne istega dne pa je mrčeval in triurnem govoru poslanec demokrat dr. Edo Lukinčič, ki je napadal vse dosedanje govornike in kot zadnji govornik je nastopil socialist Divac.

Novo „obznane“ proti opozicijskim strankam pripravljajo beograjska vlada. G. notranji minister dr. Draškovič ni podal ostavke radi boleznii, ampak na prišči demokratov ki kandidirajo na Draškovičovo mesto prosvetnega nasilnika, Pribičevića, ki bi naj sledil Vesniću glede „Obznane“ proti vsem opozicijskim strankam. Pribičeviću bi sledil v prosveti Ljuba Davidovič.

Otoka Krk in Rub'osta evakuirana, od Italijanov 22. in 23. t. m.

ITALIJA.

Fašisti nadaljujejo svoj vladizem po vseh italijanskih mestih.

AVSTRIJA.

Dunaj je manifestiral 18. t. m. za priklopitev Avstrije k Nemčiji.

Vsi v Nemčiji živeči Avstrijci so priredili istega dne kot Dunaj manifestacije z zahtevo združitve Avstrije z Nemčijo.

GRSKA—TURCIJA.

Turki so v Mali Aziji zopet napredovali napram grškim četam. Ker ne morejo izvojevati Grki na suhem nikakih uspehov, so začeli s svojim brodvjem blokirati Dardanele.

Širite katoliške liste!



## Politična poročila.

„Demokratija“ dementira? Ker so beograjski in hrvatski listi (ne glasila demokratov) razširjali vesti o razcepu muslimanskega kluba, se je oglasila „Demokratija“, ki dementira ta poročila na ta-le način: „Kakor smo obveščeni od merodajnih činite-ljev, nimajo omenjene kombinacije ni-kake podlage.“ — Mi pa pravimo, da jih je strah.

## Dnevne vesti.

d Delegati kmet. podružnic, ki se peljejo že na predvečer 27. aprila v Ljubljano, naj takoj pišejo „Tajništvu SLS v Ljubljani“, Jugoslovanska ti-skarna, da preskrbijo prenočišče.

d Poverilnice in glasovnice, ki jih pošiljajo delegatom kmetijskih po-družnic glavarstva so blede-zelene barve in zadostujejo kot izkaznica na železnici za polovično vožnjo in za vstop v zborovalno dvorano. Drugih izkaznic ni treba. Delegati, ki še niso dobili poverilnic in glasovnic, naj grede takoj na okrajno glavarstvo in naj zahtevajo te listine.

d Če imajo nasprotniki na svoji kandidadni listi kandidate, ki še niso stari 24 let, ki imajo kazni, katere iz-ključujejo volilno pravico, vložite u-govor pri občinskem uradu z zahtevo, da se dotičnega črta kot kandidata.

d O velikih goljufijah samostoj- nežev in demokratov nam poročajo na- ši zaupniki z dežele. Na svojih listah imajo kandidate, ki niso podpisali njih liste, ampak so podpisali kar eno- stavno ponaredili. S temi vo- lillnimi goljufijami se bo pečalo drža- vno pravdišтво.

d Volilni falzifikati SLS. Pod tem zaglavjem nam podtika „Jutro“, da so naša poročila o zmagi SLS pri občinskih volitvah potvorba. Ugotav- ljamo, da smo dobili priobčena poro- čila o že sedaj zmagoslavnih uspehih naše stranke od okrajnih glavarjev, ki vendar niso pristaši SLS, ampak „resnicoljubne“ JDS stranke. „Jutro“, ta najboljši dnevnik, je v Sloveniji najbolj informiran list, le o vlaganju kandidatnih list molči kot grob. Ta liberalni molk, je molk strahu. Kaj poročajo demokratom hrvatski srbski strankarski bratci, ko bodo zvedeli za „mizere“ JDS stranke pri občinskih volitvah v Sloveniji. JDS prikrivanje o izidu volitev bo držalo samo do 26. aprila po mestih in 5. ter 8. maja po deželi, potem bo pa demokrati gnoj- skidan iz naših občin tudi pred SHS javnostjo. Toliko v odgovor žurnali- stičnemu falzifikatu „Jutra“.

d „Za jugolovenstvo — proti ve- tesrbstvu“. Nedavno je predaval o tem predmetu dr. A. Bazala v Brodu na Savi, kjer je številno občinstvo z za- nimanjem spremljevalo izvajanja pre- davatelja. Posebno pozornost pa je vzbudil voditelj jugoslovanskih dobro- voljcev, slepi kapetan Lovrič, ki je v krasnem govoru obsodil tiste, katerim jugoslovanstvo ne pomeni ničesar. Kot glavnega predstavitelja velesrb- skega separatizma in protivnika Ju- goslavije je označil sedanjega ministr- skega predsednika Pašiča, „belo bra- do s črno dušo“, ki danes s pomočjo demokratov ubija Jugoslavijo. Občin- stvo je z burnim odobravanjem soglas- no pritrdilo izvajanjem Lovričevim. Peščica brodskih demokratov, ki je u- pala, da bo Lovrič trolil v rog drža- vnega edinstva, je bila zelo razočara- na („Hrvat“ od dne 14. t. m.).

d Kako ubijajo pravno državo? Liberalno „Jutro“ poroča o novem u- kazu deželne vlade, ki je odredila, da morajo policijske oblasti postopati naj- strožje proti vsem hujskačem in izzi- vačem, ki sramote našo državo. Proti tem elementom so določene zelo visoke policijske kazni v denarju, oziroma v zaporu: najvišja denarna kazen je 20.000 K. — Višek policajdemokratske ga nasilja so dosegli naši modri dr- žavniki gotovo s to srednjeveško na- redbo. Ako boš odslej kritikoval ko- rupcijo in te bo kak demokrat ovadil, te bo policija mrevarila in boš plače- val v to svrhu visoke denarne globe, ako se ti ne bo zljubilo sedeti v zapo- ru. Policija bo odločala v naši drža- vi sedaj marsikaj; dela nas bo v državotvorne in protidržavne elemen- te. Klerikalci, socialisti, komunisti in kakorkoli se ta „protidržavna so-

druga“ imenuje, bodo stali odslej pod- stroгим nadzorstvom državotvorne po- licajdemokracije. Tega še menda ni- majo v nobeni pravni državi, da bi po- licija sama na lastno pest presojevala lojalnost državljanov! To je mogoče edinole v naši polvredemokratski SHS kraljevini; ponovno pa naglašam, da demokracija na ta način ne bo vzgajala naprednih državljanov, mar- več jih bo s tem tirala naravnost v okrilja prevratnih strank. Tudi ta po- licajdemokratska metoda se bo mašče- vala ob priliki občinskih volitev.

d Dr. Kukovec lovi volilce! Mini- strstvo za socialno politiko, katere- mu načeluje „miloobrazni“ slovenski liberalci in predstavitelj slovenske de- mokracije, je izdalo naredbo, s katero se dovoljuje v manjših podjetjih in o- bratih 10urni delavnik. Naš Lojze pa je napravil račun brez krčmarja. Mi- nister Lojze je mislil: Občinske volit- ve so pred durmi, treba nam je še ve- liko volilcev, da JDS ne propade. Po- močniki, vajenci in delavstvo sploh, ki se ogreva za osemurni delavnik, je v taboru socialistov in ga ne morem pridobiti za svojo stranko. Spravil pa se bom nad mojstire, lastnike itd., ki bodo 10urni delavnik pozdravili ter volili v znak hvalečnosti kandidatne liste JDS. Po končanih volitvah pa u- peljemo zopet osemurni delavnik, da ne bodo mase proletarcev nezadovolj- ne. — Tako so si mislili g. dr. Kuko- vec, ko so podpisali ferman o uvedbi 10urnega delavnika.

d Dr. Serneec proti dr. Kukovec. Na shodu zaupnikov v Ljubljani je imel dr. Kukovec programatičen govor v katerem je zagovarjal načelo neo- mejene gospodarske svobode in trdil, da je to najbolj koristno za obrtnika in za trgovca. Postavil se je torej pro gramatično na stališče gospodarskega liberalizma. V „Taboru“ je pa priob- čil dr. Serneec, nosilec liste JDS za Maribor, obširnejši članek, v katerem razvije svoj program o občinskem go- spodarstvu, in se postavlja na stališče da mora občina kriti svoje stroške z dohodki iz občinskih podjetij. To je torej socialno načelo, ki je čisto na- sprotno onemu, katero je povdarjal dr. Kukovec. Ako ima občina svoja podjetja, ne vlada več popolna gospo- darska svoboda za obrtnike in trgo- vce, vsaj v dotični stvari ne. Ako ima mesto elektrarno, ne vlada v tej stvar- i popolna svoboda za zasebna elek- trična podjetja in tako dalje. Kdo ima torej prav: dr. Serneec ali dr. Kuko- vec? Ali gospodarska svoboda ali ob- činski socializem? Ali pa eno pred volitvami, eno po volitvah?

d Višji šolski svet za nemško u- čiteljstvo. Pred kratkim časom je iz- dal višji šolski svet v Ljubljani novo naredbo, s katero naroča, da morajo vsi nemški učitelji in učiteljice, želeč še naprej delovati v Sloveniji, napra- viti izpit iz slovenščine že zdaj v maj- niškem terminu. Je ta naredba ume- stna? Gotovo ne in nikdar ne! Zamorec ostane zamorec, če se še tako u- miva in tako elegantno obleče! Ali misli višji šolski svet, da bo zagrizen nemčur, n. pr. znana strašna zagri- zena sovražnica Suppanegg, po pre- bitku te skušnje spremenil svojo miš- ljenje ter deloval v slovensko-narod- nem duhu? Te skušnje so le formalne, saj so imeli nekateri udje izpraševal- ne komisije — celo predsednik taiste sam — neke posebne privatne kurze za priučenje slovenščine. Razume se, da bodo ti glasovali za sposobnost teh moči, ker nikdo sam sebi ne bode dal zausnice ter tako pripoznal: moj kurz je bil za nič! Saj se že sliši glas ne- katerih takih učiteljic, povdarjajoč: „Schad“ daß wir nicht beim Pire im Kurs waren, so wären wir jetzt am Ross! Po prebitku te formalnosti pa ostanejo ti parasiti na svojih lepih in udobnih mestih in bodo delovali na- prej po svojem sovražnem načinu zo- per narod in državo. Odložimo ven- dar enkrat rokavice napram našim najhujšim sovražnikom! Ali ne vidi- mo, kako postopajo Nemci na Koroš- kem s slovenskim učiteljstvom? Tam velja geslo: Slovenec si, proč in ko- nec! Skušnja iz nemščine ne pomaga nič! To bodi naš zgled!

d „Protidržavno gibanje v Prek- murju.“ Pod tem zaglavjem je priob- čil „Slovenski Narod“ v svoji št. 84 z dne 15. aprila t. l. trditev, češ, „da so prekmurški Madžari in madžaroni,

osobito odvetniki in inteligenca. Jo po- pihali na Madžarsko, še predno je prišel razkralj Karel na Madžarsko. Glavno agitacijo za povratek Habs- buržanov je vodila v Prekmurju ta- mošnja duhovščina z župnikom Klek- lom na čelu.“ Ta trditev je ostudna laž. Podpisani nima prav nobene, ne politične in tudi ne kake druge zveze z Madžarsko, ker je tudi imeti ne mo- re, kajti kot veleizdajalec mi je cerk- vena oblast odtegnila pokojnino, vo- jaška in civilna oblast me je pa svoj čas kot zavednega Jugoslavana posta- vila pred prekri sod, boljševiška vlada me je pa celo obsodila na smrt. Mad- žarska išče prilike, da bi me na kak način ujela ter obračunala z menoj slično, kakor ima mojega bratranca že čez eno leto v zaporu. Madžarska vla- da je na mojo glavo razpisala veliko nagrado tistemu, ki me ujame in spravi na Madžarsko. Znana mi ni niti 1 oseba, ki bi bila hodila iz Prekmurja agitiral na Madžarsko za razkralja Karla. Saj imamo na meji dovolj poli- cijne in orožništva, da lahko prepreči prehod na Madžarsko in trdno sem prepričan, da je naša policija in naše orožništvo v polni meri storilo svojo dolžnost. Liberalci so pač, kakor je že njihova stara navada, izrabili to ugo- dno priliko, da udarijo po edini krš- čanski stranki v Prekmurju in njego- vemu poslancu iz gole maščevalnosti, ker je liberalizem pri zadnjih volitvah v Prekmurju tako sramotno. In še nekaj je, kar liberalci ne mo- rejo pozabiti. Veličastnega orlovskega tabora v Mariboru se je udeležilo nad 800 Prekmurcev, dočim klaverne so- kolske prireditve v Murski Soboti no- ben Prekmurec niti pogledati ni ho- tel. Peklensko zlobnega napada na na- še dobro krščansko slovensko ljudstvo v Prekmurju ni zakrivil samo „Slov. Narod“, ampak importirani liberalci, ki delajo samo zgago in natočujejo iz sovražstva do duhovnika in naše krš- čanske stranke. Ako bi v liberalcih živela le še iskrica poštenosti, bi mo- rali priznati, da je bila ravno podpi- sanega in pa duhovščine zasluga za naše narodno ujedinjenje. Ako pa majhen del naše prekmurske duhovš- čine ni narodno zaveden, se pa iz te- ga ne more sklepati, da bi bil podvzel kake korake za zopetno upostavitev Habsburžanov na Madžarskem. Pisec zlobne notice v „Slov. Narodu“, ako mu še ni zamrla zadnja iskrica poš- tenosti in ako noče nositi žiga kakor podli obrekovalce, naj pride z imeni in dokazi na dan, ako pa tega ne sto- ri, je in ostane v obeh naše prekmur- ske duhovščine in poštenega ljudstva brezvesten natočevalec. Beograd, 16. aprila 1921. — Klekl Jože, narodni poslanec.

d „Edinost“ v sokolskem Savezu. Med demokrati se povsod krha in po- ka. Baš radi tega krhanja, in pokanja v demokrati stranki se je osnoval sokolski Savez vseh SHS bratov So- krati. Pa tudi demokratska edinost so- klov z namenom, da zamaši jugoslo- vansko sokolsko bratstvo luknje, vr- zeli in tunele med ujedinjenimi demo- kolskega Saveza, se kaže od dne do dne kot strah, ki je v sredini votel, krog in krog pa ga nič ni. S sloven- skimi brati Sokoli že davno ne sogla- šajo bratje Hrvati. Sedaj je poslalo zagrebško sokolsko društvo deputacijo 12 članov v Ljubljano z zahtevo, da se dovoli hrvatskemu Sokolu lastna župa, sicer bo izstopil iz jugoslovan- skega tičjega Saveza. Na to zahtevo hrvatskih bratov so izjavili ljublan- čani, da niso tozadevno polnomočni in bodo zahtevo po osnovanju lastnega hrvatskega sokolskega gnezda predlo- žili osrednjemu odboru. Sokolski tiči v skupnem gnezdu Saveza postajajo že precej godni za needinost in se bo- do gotovo zopet razleteli na SHS ple- menska gnezda.

V Sevnici ob Savi niso demokrati prav nič zadovoljni z „dogodivščinami“ zadnjega časa. Skriti smo res le bolj v kotičku in tudi tradicionalno zaspani, a nazadnje se le izve, kakš- sne „moderne“ forme občevanja v ja- vnosti in v politiki bi radi nekateri u- vedli. Zato je vsled zadnjih poročil v „Straži“ precej nahodnih. Sedaj pri- dejo še pa te šmentane volitve, pri ka- terih se ne da zapisati na listek sto- krat da, kakor pri sklepanju glede razlastitve čitalniške knjižnice. Sla- bost jih obhaja. Pametnejši uvideva-

vajo, da pelje demokratska politika v propast. Centralistično modrost obča- tijo na lastni koži. Da ljudje teh gos- podarskih in političnih načel nišo za občinska zastopstva, je pokazala pre- teklost. Občina je nekaj več kot poli- cijski urad za izgon tujecev in dostav- ljenje kazenskih sodb političnih obla- sti. Tisti, ki so prevzeli nehvaležno nalogo, zastopati demokratske intere- se v prihodnjem odboru, blamaži ne odidejo. Kes bo prepozen.

d Urek se igra z — gumijem. Ne- kam skrivnostno šepetajo podpogla- varji „Samostojne“ med seboj o Ure- kovem „igranju z gumo“. O tem vesta mnogo povedat Znuderl in Mermolja Ker Urek v „Kmetijskem listu“ taj- resničnost naših trditvev, smo v stanu ponuditi Ureku pod nos — beli kos papirja, ki razkriva razne njegove verižniške in druge skrivnosti.

d Polposlanec Kirbiš „tožengros“. V Slovenskih goricah imenuje deča o- nega, ki zatoži pri starih ali učite- ljih „tožengros“. Tak „tožengros“ je tudi polposlanec Kirbiš iz St. Janza. Napram Ureku je Kirbiš tožaril Znu- derla celo v Beograd, da se pogaja s socialnimi demokrati in da je len.

d Spor med Urekom in Znuder- lom. Naši zaupniki v Samostojni nam poročajo, da je prišlo do spora med Urekom in tajnikom Znuderlom. Urek očita Znuderku, da je „nemaren“. Na- dalje krivi Urek Znuderla, da je on kriv slabega izida občinskih volitev na Stajerskem.

d Nemškutarji in socialni demo- kratje združeni. Iz slovenjegrškega okraja se nam poroča: V našem o- kraju so se v eno vrsto tesno združili vsi nemškutarji, socialni demokra- tje, komunisti in vsi protidržavni ro- varji. Vsi ti združeni duševni bratci so se z vso ljutostjo vrgli v boj proti naši stranki, napenjajo vse sile, da bi dobili v svoje roke občinske odbo- re, ali pa v iste spravili čez polovico svojih pristašev. Nerazumljivo nam je kako se je moglo toliko kmetov zdru- žiti z našimi nasprotniki v boju zoper našo Slovensko ljudsko stran- ko. V mnogih naših občinah so se združile vse narodnoprogramne stran- ke za odpor proti navalu socialne de- mokracije.

d Vojni pohod na veleizdajnike v Sent Ilju. V staroslavnem Sent Ilju se je zgodila pred dnevi prigodba, ki je vredna, da ostane zabeležena v naši zgodovini. Neki detektiv, ki je krožil po svetu po svojih poslih, je prinesel v Maribor zanimivo novico, da sedi v gostilni pri Polaku v Sent- Ilju velika družba veleizdajalcev. Ko- lodvorska policija je takoj na nogah, da izvrši svojo službeno dolžnost. Od vojaških poglavarjev zaprosi vojaška oborožene pomoči, obrnejo se na že- leznico, da jim da na razpolago pose- ben vlak. Stroj zapiska in zakašlja, ter odrine proti Sent Ilju na pogon za veleizdajniki: vojniki v polni bojni opremi, policisti, detektivji, vse je pri- pravljeno. Vojaki obkolijo gostilno po bojnih predpisih detektivji zastražijo vsako luknjico, policija razbija na vrata. Najemnika g. Krajnca so zbu- dili iz svojega sladkega spanja in so ga z natakario Uršo Janež, ka- tero so s posebnim vlakom odpeljali s seboj: v Maribor kot corpus delicti. Po natančni in skrbni preiskavi se je pa dognalo, da tudi Urška nima nobenih kvalifikacij za veleizdajalec in ruši- telja države, ter so oba poslali nazaj, toda ne več s posebnim vlakom. Vse drugo je smešno, resno je samo vpra- šanje, kdo bo sedaj plačal stroške po- sebnega vlaka. Urška pravi, da ga ni naročila, vojaki niso na lastno že- ljo naredili neprostopoljnega izleta, oni trije pijani pravijo, da za celo storijo nič ne vedo — železnica hoče pa vendar biti plačana.

d Umrla je dne 17. t. m. v Gali- ciji obče spoštovana g. Barbka Krajnc, sestra našega narodnega po- slanca g. Dav. Krajnca. Bila je tiha skromna, delavna kršč. gosposinja; bodi ji zemljica lahka! Obiteljji Krajn- čevi pa naše iskreno sožalje!

d Male tate se vesi, velikim pa- pusti ubežati. Tak je pregovor. Da je na tem nekaj resnice, nam mora pri- trditi sam naš rojak minister dr. Ku- kovec. Njegov nečak z enakim ime- nom, ki je pri Sv. Tomažu doma, je pokradel v Ormožu nekemu trgovcu



za par tisoč kron blaga in hajdi djali so ga pod ključ. Starši zaprtega fantja se hudo jezijo in zatrjujejo, da njim bo že stajlo in brat minister dr. Kukovec pomagal. Zakaj bi zapirali samo malo tate, naj zaprejo tudi velike. Ko se je na ormoški občini v lanskem letu pokradlo na desetisoče blaga, so tate tako malomarno iskali, da jih še danes niso dobili. Sliši se, da ormoški advokat, — naš rojak —, poprej ko odide iz Ormoža se spravi občinsko tatvino na beli dan. Sumi se, nekega čifuta, ki je barantal med vojno s čebulo, teleti, ližolom in tobakom, katerega je pokradel ubogim vojakom. Minister dr. Kukovec bo sedaj delal nalo, da bo bodo zapirali samo njegovih sorodnikov radi tatvine, marveč se ločili tudi raznih čifutov, goljufov, oderuhov, medvojnih verižnikov itd. Tu hodijo okrog z rejenimi trebuhii in razpolagajo s krivično pridobljenimi milijoni, ker vsi ti spadajo že davno pod ključ. Če se minister dr. Kukovec poprime tega dela, je liberalna stranka sicer fuč, vendar nam ostane še minister dr. Kukovec.

**d Poldrugii** meter snega na Pohorju. Že v drugič so naši pogorski kraji, zlasti naše Pohorje vsled visokega snega zelo težko prizadeti. Sneg katerega je pred dnevi vrglo ponekod poldrugii meter visoko, je napravil na sadnem in drugem drevju, ter na poslopih ogromno škodo. Velika teža snega je zlasti krasna sadna drevesa, ki so že bila v bujnem cvetju, kar pomandrata, ali jim pa odčesnila, veje in vrhove. Povzročena škoda je neprecenljiva, ker drevo ne zraste v enem letu. Pogled na popreč tako krasne pohorske gozdove, v katerih leži sedaj vse križem, nudi žalostno sliko. Pozivljamo vlado, da prizadetim pri-skoči takoj na pomoč, predvsem se naj takoj ukine iztirjevanje davkov, kajti našim Pohorcem je uničeno njihovo edino imetje — krasni gozdovi.

**d Neurje.** Neurje v zadnjih dneh, kot deževje in sneg je povzročilo v mnogih krajih občutno škodo. Potoki in reke so silno narasli in povodenj je mnogokje, odnesla mnogo rodovitne zemlje in lesa, zlasti na Gorenjskem. Tudi Sava in Savinja ste močno narasli ter odnesli veliko splavov in lesa. Pri Zidanem mostu je povodenj odnesla splav, na katerem sta se nahajala dva splavarja. Oba sta utonila v valovih reke Save. Težak sneg je povzročil na sadnem drevju ogromno škodo in na mnogih mestih so po trgane številne brzozjavne in telefonske žice. Vsled česar je promet zelo oviran.

**d Nova brošura** Protičeva. G. Stojan Protič, ugledni nasprotnik Pašičeve vlade, bo izdal v kratkem novo brošuro, v kateri bo utemeljil svoj izstop iz radikalne stranke.

## Iz Celja.

**d Shod Slov. ljudske stranke** v Celju se vrši v četrtek 21. aprila zvečer ob 8. uri v vrtni dvorani pri Belem volu. Govori odličen govornik iz Maribora. Somišljeniki! Pridite v obilnem številu!

## Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

Mislil, da je to sleherni izmed nas opazil, kajti Pavel nas je zapustil tenega obraza Junona je igrala same dolgočasne valčke, kar je bilo pri njej znamenje, da je zamišljena, stric pa nas je vse tri skrbeče in zve davno gledal.

Gospod Kerveloch je tudi drugi dan prišel k obedu, čez tri dni je zaprosil Blanko za roko in čez štiri najst dni sem pisala stricu:

„Ljubi gospod župnik!

Človek je nestalno, izpremenljivo, muhasto bitje! Suče in obrača se, kakor hoče domišljija, kakor zahtevajo okolščine. Če pravim človek, mislim tudi na sebe, ker jaz sem danes tisto nestalno izpremenljivo bitje.

Že nisem več obupana, ne želim si več umreti, gospod župnik! Solnce je spet v starem svojem sijaju, bodočnost mi utegne si mislim, še kaj vselega prinešti, tudi se mi zdi, da je svet še vredn, da stoji, in da je smrti vobče prav nesrečna iznajdba.

Blanka se mož, gospod župnik! Blanka se mož z gospodom Kerve-

**d Celjski JDSarji** in pogled v bodočnost. Iz Celja nam pišejo: Važni opravi so me napotili v Celje. Nastaniti sem se moral v hotelu, pa kako se začudim, ko je v dotičnem hotelu stala na hodniku cela vrsta dam in i par moških. Vprašam nekoga, kaj to pomeni? Dobim odgovor, da se je tukaj nastanil nek grafolog, ki ve povedati preteklost, sedanjost in prihodnost. Nek šaljivec je celo trdil, da hodijo Celjani vpraševati tega učenega gospoda, kako bodo izpadle volitve za celjsko občino? K temu čarovniku so hodili tudi člani rodbin, katerih očetje se svetijo na demokratski kandidatni listi prav na prvih mestih. Mogoče je dotični gospod tudi povedal, da je JDS edino poklicana, da pospešuje zdrav razvoj slovenskega meščanskega življa v Celju. „Nova doba“ piše v tem smislu. Pač žalostno za današnji civilizirani svet, ki smatra pod svojo častjo, da bi ob nedeljah redno zahajal v cerkev, pač pa hodi popraševati za bodočnost in srečo navadnega pusto-lovca. — Potnik.

## Iz Ptujja.

**d Iz Ptujja.** Z ozirom na naše poročilo iz Ptujja o razmerah na Herbersteinovi graščini smo izvedeli, da se je agrarna reforma vendar potegnila za ponižanega uradnika Ambroža. Grof Herberstein je pa seveda na strani svojega Gumperta. Hud boj se bje. Bomo videli, kdo bo zmagal: ali vodstvo agrarne reforme, ali zviti Nemeec v zavetju velikega kapitalista in aristokrata Herbersteina. Ta veliki bogatin bi znal v Belgradu še kaj mazati. Toda naše mnenje je: proč z nemškimi in tujimi uradniki! Njihova mesta naj zasedejo domači ljudje. Da se to uresniči, za to gremo v boj, če bo treba, tudi proti agrarni reformi!

**d Delavska prireditev.** V nedeljo, dne 24. aprila t. l. pop ob 3. uri priredi Zveza služkinj v Dvorani mino-ritskega samostana v Ptujju predstavo. Vabljeni so vsi prijatelji in prijateljice krščanskega delavstva, osobito pa tovarišice-služkinje!

## Iz Maribora.

### Slovenska ljudska stranka

v Mariboru

vabi svoje somišljenike v Mariboru na

### volilni shod

v petek, dne 22. aprila

v veliki dvorani Narodnega doma. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Govorijo kandidati za občinske volitve. Povabljeni vsi volilci-somišljeniki SLS. Vsak naj še povabi svoje prijatelje, ki so naši. **V petek, 22. aprila v Narodni dom!**

**d Nasiljel.** Demokrati so prisilili delavca Gabroveca, da je baje podal izjavo, da ne mara kandidirati na listi SLS. Grozili so mu, da zgubi zaslužek, če ne poda te izjave. To so sredstva političnih ostudnežev in nasilnežev! Faktum pa ostane, da je Gabrovčev podpis na naši listi pravi-

len. Ker „Taborova“ vest, da je podpis ponarejen, ni držala, pa so sedaj Gabroveca prisilili, do izjave, da ne kandidira. G. Voglar! Cestitamo k velikemu uspehu!

**d Dr. Vladimir Serneec** bi rad bil mariborski župan. Zato piše zdaj dolgovezne članke o občinski politiki, da bi se z njimi prikupil. Mi pa pravimo, da dr. Serneec nikakor ni sposobna oseba za županski stolec. Znano je, da je dr. Serneec leta 1914 s frakom in cilindrom hodil okrog dr. Sušteršiča in se mu klanjal, dasiravno ga je moral poznati že takrat, kakor vsaj trdijo demokrati. Dr. Serneec je bil torej oboževatelj dr. Sušteršiča in bivšega „sušteršičijanca“ vendar „napredni“ stranki JDS in NSS ne bode volili za župana „naprednega“ Maribora. To bi bil res „napredni“ škandal, kakor bi mu ne bilo para.

**d Za „internacionalni“** plesni za vod Pečnik je delal „Tabor“ velikansko reklamo. Kdor pozna internacionalno tega g. Pečnika se ne bo čudil, da se mu je demokratski „Tabor“ u-dinjal. Čudimo se le, od kedar je ta Pečnik internacionalen, kajti na cesti v občevanju s kadeti, oficirji in drugimi se ga čuje dosledno svabčariti. In ta zavod igra v Mariboru celo veliko vlogo, akoravno bi si menda že od nekdanj raje odgriznil jezik, kakor pa izgovoril samo eno slovensko besedo. Tudi marib. gledališče se poslužuje g. Pečnika kot baletnega skakača. Zopet žalosten znak naše narodne mlačnosti.

**d Poštovani sugradjani!** Dne 2. maja ove godine priredjuje potpisani odbor srpsko-pravoslavne crkvene opštine koncert s plesom u „Narodno me domu“, čiji je čisti prihod namijenjen gradnji srpsko-pravoslavne crkve u Mariboru.

Bračo!

Crkvu si želimo sagraditi, jer ju preko 2000 pravoslavnih žitelja ovoga grada trebamo za krštavanje, vjenčanje in vršenje naših religioznih dužnosti. Nije nam nakana — kako to neki izrišose — da donosimo pravoslavje u ove čisto katoličke krajeve; upravo tako kako ni Beogradu ne prijati nikakova opasnost od katolicizma, premda u njemu postoji i katolička crkva i makar se u begradskim ulicama uvijek najsvčanijim načinom slavi uz sudjelovanje vojske i svih oblasti, te samoga dvora in katoličko Tjelovo i katoličko Uskrsnuće.

U uverenju, da nas ujedinjene politički ne smije vjera rastavljati, nama je Srbima „Brat mio, koje vjere bio“, pa se nadamo, da ćete nas u našoj nakani i Vi braćo Slovenci pomoću prispevanjem za gradnju naše crkve, pa zato posjetiti našu zabavu i darovati, da nam tako pomognete nabaviti sredstva za to.

18. aprila 1921 u Mariboru. Odbor srpsko-pravoslavne crkvene opštine u Mariboru.

**d 400 K** je daroval iskren mariborski rodoljub za volilni sklad SLS v Mariboru z željo, da ga posnemajo i drugi. Ziveli posnemovalci!

## Gospodarstvo.

**g Izvoz živine** in mesa je popolnoma prepovedan. tako poročajo liberalni in drugi listi iz Beograda. Zakaj ta prepoved, ne pove nikdo. Gotovo ne radi suše, kakor se je prepovedal izvoz živil. Če je res suša uničila travnike, potem bi moral biti izvoz živine še ravno posebno dovoljen in vlada bi ga morala še pospeševati. Kaj hočejo kmetje z živino, če nimajo zadosti krme? Ako je nočejo pustiti, da pogine od glada, jo morajo prodati in sicer čim prej in čim dražje. Kaj naj torej kmetje zdaj storijo? Sena nimajo, da bi redili živino, in živine ne morejo prodati, ker je izvoz prepovedan! Kmetje, kdo je povzročil to prepoved, ki je v vašo veliko škodo? Samostojni poslanec mesar Pucelj je ministar za poljedelstvo in pod njegovim ministromvanjem se prepove izvoz živine, da bodo mesarji zdaj živino lahko ceneje dobivali. Glejte, kako zna mesar mesarju pomagati! In kmetje, vi še vedno verujete, da vas bodo samostojneži rešili. Tu imate dokaz, kako vam samostojneži pomagajo! Zato pa proč s samostojnimi v vsaki občini, da ti kmetski goljufi povsod izginejo brez sledu.

**g Poziv** na prijavo zaloga lesa v svrhu dodelitve vagonov. Vladni komisar pri Odseku za lesno industrijo Zveze industrijcev za Slovenijo v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 7, II., pozivlja vse lesne industrijce, trgovce in producente brez ozira nato ali so člani Odseka za lesno industrijo ali ne, da prijavijo na zgoraj navedeni naslov zadnji čas do 30. aprila t. l.: 1. Količino rezanega in tesanega lesa, katerega ima stranka v zalogi; 2. Kraj, kjer se les nahaja; 3. Nakladalno postajo. Prijavijo naj se samo one zaloge, ki se nahajajo že v skladiščih ali na žagah (torej one v gozdih ne) in od zaloga oni del, ki se namerava izvoziti v Italijo ali preko italijanskega ozemlja v inozemstvo v času od 10. maja 1921 do 10. avgusta 1921. Na podlagi teh prijav se bodo potem razdelili od železniških uprav Odseku za izvoz lesa na razpolago dani vagoni. Kdor zaloga ne bi prijavil, se mu za prej omenjeno dobo treh mesecev ne bo dodelilo nikakega vagona. Istotako pa bi se od dodelitve vagonov črtal oni, ki bi zaloge, katere se bodo od slučaja do slučaja po posebni komisiji pregledale, napačno prijavil. Za prijavo pride seveda v poštev samo oni les, ki se nahaja v Sloveniji. Stranke katere imajo sodanje certifikate v roki, se še pozivljajo, da jih za gotovo izrabijo zadnji čas do 10. maja 1921, ker bodo ti certifikati po tem datumu brez veljave.

**g Carine** prost uvoz. Kdor želi uvažati iz inozemstva v našo državo predmete, ki se ne izdelujejo v naši državi, ali ki se izdelujejo v nezadostni množini in bi naj bili ti predmeti carine prosti, se naj s pismeno vlogo, katero je kolkovati z 2 dinarjema obrne na ministarstvo trgovine in industrije. Vlogi je še priložiti kolek za 5 dinarjev.

**g Hmelj.** V zadnjem času je na

vesele misli. In tedaj pobegnejo, zbežijo, izginejo in ne morem jih več pri klicati. Kajti končno, on jo ljubi, gospod župnik, on jo ljubi! Nesrečna beseda!

Rekli ste, da ni prerodka prikazen, če je kdo dvakrat v življenju za ljubljeno. Ali je to čisto gotovo res? Ali ste o tem prepričani? Ljubezen zopet rodi ljubezen, pravijo. Če bi on vedel za mojo tajnost, morebiti bi me ljubil. Vi ste pameten človek, gospod župnik! Ali se Vam ne zdi, da se predpisi olike večkrat nezmisljeni? Morebiti bi zadostovala ena moja beseda, pa bi postala srečna vse življenje! Pa glej, predpisi olike, ki si jih je izmislil kak nerazsodnež, mi branijo, da ne smem razkriti svoje tajnosti, da ne smem razkriti svoje ljubezni njemu, ki ga ljubim! — Da povem odkrito, tudi meni na dnu srca nekaj velevala, da moram molčati in —. Kakor sem rekla, človeška duša je brezdno, ki se ne da izmeriti! Moj ljubi gospod župnik, črne misli vidim, v dolgem sprevedu se mi bližajo —. Moj Bog, kako je človek nestalno!

gajal kakor gospod Kerveloch in da odločno odklanja gospoda Conprat.

Glejte, dragi gospod župnik, to so priproste, jasne, razločne besede! — In jaz spet sanjam o zvezdah, kakor nekaj, pustim nebrzdano svojo domišljijo, da hiti, hiti naprej, dokler ne more več. In spet plešem v svoji sobi kadar sem sama. Ah, gospod župnik, ne vem, zakaj Vas sedaj ljubim deset krat bolj kakor nekaj! Vaše prijazno lice se mi zdi radostnejše, Vaše prijateljstvo glnjivejše, Vaši častitljivi beli lasje lepši —!

Golo drevje v vrtu se mi zdi sveže in zeleno, sivo oblačno nebo modro in sijajno.

Kako je človek vendar izpremenljiv! Cemu obupavati, če se pa stvar same uredijo in prav nič se nam ni treba vtikati vmes!

Toda zakaj sem tako vesela, ko pa še ni odločena moja bodočnost! Ko pa ni mogoče dvakrat ljubiti v življenju!

Kaka zmešnjava, gospod župnik! Vse v življenju je skrivnostno in človeška duša je brezdno, ki se ne da izmeriti!

Včasih, kadar se mi pomiri domišljija, pograbi nevzdržljiv strah moje

vesele misli. In tedaj pobegnejo, zbežijo, izginejo in ne morem jih več pri klicati. Kajti končno, on jo ljubi, gospod župnik, on jo ljubi! Nesrečna beseda!

Rekli ste, da ni prerodka prikazen, če je kdo dvakrat v življenju za ljubljeno. Ali je to čisto gotovo res? Ali ste o tem prepričani? Ljubezen zopet rodi ljubezen, pravijo. Če bi on vedel za mojo tajnost, morebiti bi me ljubil. Vi ste pameten človek, gospod župnik! Ali se Vam ne zdi, da se predpisi olike večkrat nezmisljeni? Morebiti bi zadostovala ena moja beseda, pa bi postala srečna vse življenje! Pa glej, predpisi olike, ki si jih je izmislil kak nerazsodnež, mi branijo, da ne smem razkriti svoje tajnosti, da ne smem razkriti svoje ljubezni njemu, ki ga ljubim! — Da povem odkrito, tudi meni na dnu srca nekaj velevala, da moram molčati in —. Kakor sem rekla, človeška duša je brezdno, ki se ne da izmeriti! Moj ljubi gospod župnik, črne misli vidim, v dolgem sprevedu se mi bližajo —. Moj Bog, kako je človek nestalno!

Dalje prihodnjilje.



hmeljskem trgu v Zatu zavlada polno mrtvilo in ni bilo nobenega popraševanja po hmelju. Cene, ki so pa bile samo na papirju, so se gibale med 1500 in 1650 čehoslovaških kron za 50 kg. Stanje hmeljskih nasadov je letos ugodno in ni nikjer opaziti škodljivcev, ki bi škodovali razvoju hmeljske rastline.

**Vrednost denarja.** Ameriški dolar stane 138% do 139 naših kron, za 100 avstrijskih kron plačaš 23½-24 naših kron, 100 nemških mark stane 223 do 224 jugoslovanskih kron in za 100 laških lir plačaš 620-635 jugoslovanskih kron.

**Dopisi.**

**Sv. Jakob v Slov. gor.** V nedeljo dne 10. aprila se je vršil pri nas slovesno ustanovni občni zbor „Orla“. Govoril je prof. dr. Karl Capuda iz Maribora. Velika množica poslušalcev in poslušalk je poslušala imena mladeničev, ki so izvoljeni v predsedstvo in načelstvo, kateri so nam najboljše zagotovilo, da se bo število Orlov-telovadcev in članov množilo od dne do dne. Od liberalnih in na svojo nevero ponosnih učiteljev ustanovljeni Sokol nas ne moti, ker za ljudi, ki se zbirajo v Sokolu, v Orlu tako ni prostora. Smejati smo se za morali velkanskemu strahu g. učiteljev Humer-Pohar pred to slovesno ustanovitvijo Orla. Da bi zamogla lažje prenašati ta strah, sta si naglo telefonično naročila na pomoč Sokole iz Maribora, ki so pa na tujih, vojaških konjih prekleto slabo vplivali na naše fante in druge gledalce. Spomnili smo se pri tem na basen s sraki, ki se je okinčala s pavovim perjem.

**Sv. Lovrenc na Pohorju.** V „Straži št. 94 je bila notica, ki pravi, da so razni Odri narodni nasprot-

niki. Povdarjamo, da se ta dopis na noben način ne tiče g. Ivan Oder, ali na njegovega očeta, ozir. bra a. Ta družina je že od nekdaj narodna. Toliko v pojasnilo, da ne bo kake pomo-te.

**Novije.**

Radikali in demokrati so se radi verifikacije Protičevega mandata sprli. Demokrati, katerim je Protič tih v peti, so se dogovorili s Pašičem, kako bi se rešili „neljubega“ politika Stojana Protiča. Doživeli so veliko blamažo. Demokrati listi so pri našli prsuranjena poročila o sprejetju Protičeve ostavke. Ko je v seji konstituante bilo prečitano poročilo verifikacijskega odbora, s katerim se razveljavlja Protičev mandat, je nastal v zbornici velik šum. Opozicija in radikali so hrupno protestirali proti nakani demokratov. Radikali so v znak protesta zapustili svoje sedeže in očitali demokratom zahrbtnost in sleparstvo. Ugotovilo se je, da so demokrati ta sklep sklenili med sabo in ga predložili skupščini kot sklep verifikacijskega odbora. Ta lumparija demokratov bo za vladno večino usodna!

Pribičevič kot kandidat za notranje ministrstvo ni bil nič kaj ljub Pašiču, ki je odklonil njegovo kandidaturo. Demokrati so nato tako dolgo moledevali nad Draškovičem, da bo ta še baje nadalje ostal notranji minister.

Volitve v laško zbornico. Za volitve v laško zbornico je tirolska meščanska stranka in tudi socialistična stranka postavila lastne kandidatne liste. V volilnem pozivu meščanske stranke se zahteva avtonomija in ohranitev nemškega in tirolskega značaja Tirolske.

Stavka rudarjev v Ang-

liji. V Angliji se nadaljuje stavka rudarjev klub temu, da vlada stori vse, kar bi moglo končati stavko. V rudnike na Skotskem je udrila voda. Škoda znaša na milijone. Ena poročila pravijo, da bo kmalu konec stavke, druga pa, da se bo nadaljevala še z večjo ljutostjo.

**Nepoštena polemika.**

„Tabor“ v št. 86 z dne 17. aprila t. i. navaja v opravičilo svojega sedanjega pristaša Ferdo Leskovarja, da sem kot „bivši naprednjak, béri: liberalce, ne iz prepričanja, temveč iz grdega koritarstva uskočil v klerikalni tabor.“ Glasilo mariborskih demokratov je v mojem slučaju lagalo in natočevalo. To hočem dokazati, ne oziraje se na to, da si vsak misleč človek šele s svojim dozorevanjem izkristalizira prepričanje in značaj in imam torej tudi jaz pravico zavreči, če bi kedaj v mladih letih drugače mislil, kakor sedaj.

1. V svojem delovanju sem zastopal vsikdar pač narodni, a nikdar liberalnih in meščanskih programov. Vse moje delo je bilo tudi v skladu s pozitivnim krščanstvom. Imam pri rokah, kar sem pisal od 14. leta naprej, imam tudi vsa pisma dr. Ploja, dr. Jurčela in cele vrste drugih mož iz prejšnjih let, oni imajo mogoče še moje, pa se moja trditve kaj lahko izpriča. Res sem bil v „Sloveniji“ in neka časa v „Taboru“, a ravno tam se je tisti čas pobijal liberalizem in naš štaterske dijake je izvabila gesta takratnih mladih radikalcev. To mi pritrjuje vsi sedanjí duhovniki in neduhovniki, ki so bili v mariborskem semenišču. Mladi smo se ločili, ko je večina krenila na levo k Masarykovemu svetovnemu naziranju, politično pa v malomeščanski liberalizem, mi drugi

pa na desno. Taktičnega in osebnega značaja, ne principijelnega, pa so bil medsebojni boji leta 1910 in 1911 in pristojušo sem priznaval in ostanem pri tem, da sem storil tedaj napako.

Častivrednim gospodom naprednjikom ni znano, da sem imel na ponudbo svojčas tajništvo „Nar. napr. str.“ v Ljubljani, dalje uredništvo glavnih glasil z zagotovili raznih „korit“, pa sem odklonil iz načelnih razlogov, če ravno za prihodnji mesec nisem imel zagotovljeno niti 10 K za svoje življenje. Gg. poslanik Ivan Hribar, ravnatelj Senekovič in dr. Zerjav vedo gotovo še podrobnosti.

Koliko sem zahteval in koliko sem dobil za svoje javno delo od leta 1917 naprej, pa vedo uredniki „Slovenca“, dr. Korošec in vsi drugi.

2. Koritarstvo mi očitajte! Pozivljam vas, da mi navedete v celi „Sloveniji“, odnosno v celi državi samo 1 slučaj, da mož z mojimi izpiti in enako kvalifikacijo v javni službi prejema samo en vinar manj, kakor pa jaz, pa vam dovolim, da me imenujete koritarja. Dokler tega ni, pa vedoma krade-te čast in poštenje svojemu političnemu nasprotniku iz gole hudobije. In v stranki naši mi navedite le samo eno korito, ki ga imam.

3. Odločno pa ugovarjam, da me imenujete v zvezi s svojim kandidatom, našim uskokom. Ako njemu naši listi očitajo in dokažejo nedovoljene manipulacije z zaupanim denarjem, je dovolj značilno za njega in stranko, da ne izvaja konsekvence — izgovor na imuniteto ne velja, ker konstituanta v tem slučaju poslance izroči in se vam bo g. Pušenjak stavil na razpolago, a meni dosedaj ne bo smel očitati frauduloznih dejanj nihče, ako imamo objektivno sodnijo.

Ivan Vesenjāk,  
profesor in član vodstva SLS.

**MALA OZNANILA**

**Hiša** z vrtom in hlevom, solna čna lega, se proda. Maribor, Ob Bregu 24. 3-3 195

**Ceno kupite** moške hlače 120-190-230-; moške spodnje hlače K 80- in 88-; srajce pisana ali bela K 120-145-; 170-; hlačevina 126 cm široka 1 m K 70- do 148-; plavotisk, lep, 1 m K 40-45-; 48-; oxford, dober 1 m K 40-; 46-; rujavo platno 1 m 34- do 40-; šifoni, fini 1 m K 42- do 50-; predpasniki za ženske K 58-; 66-; 72-; 85-; glavni robci, lepi 6 K 30-; 36-; 42-; konjske štrange 1 par K 24-; 30-; 38-; 44-; uzde navadne in pletene K 15-; 17-; vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; dežni-gumi plašč, angleški kron 1120-; žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130- do 145-; toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčke, vse vrste krtač, lasne igle, glavnike in raznega drugega blaga v zalogi

**Alojzij Gnušek, Maribor,** Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

**Poziv!** Vpokojemcem, invalidom in vdovam juž. železnice! Dne 24. t. m. ob pol 2. uri popoldne se vrši v Narodnem domu v Mariboru ustanovni občni zbor podružnice vpokojemcev južne železnice. Vabijo se vsi gori imenovani da se ga udeležijo polnoštevilno, brez ozira na narodnost in politično mišljenje, ker društvo je popolnoma na nepristranski podlagi, ker gre se za naš obstanek. Vsak, kateri hoče stopiti v društvo, mora naznaniti svoj natančni naslov. Odbor centrale.

**Nakupim** vsako množino makovega semena. Stavite ponudbe in vzorce. Vinko Hmelak, kol. nijalna trgovina, Maribor, Slomškov trg 6. 1-3 205

**Učenca** za pekarno, iz dobre krščanske hiše sprejme pod ugodnimi pogoji Franc Vaupotič, Maribor, Aleksandrova cesta 53. 204

**Zanesljiv šafer,** oženjen se sprejme. Vpraša se pri Mariborskem paromlinu Karel Scherbaum in sinovi 1-3 206

**TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU**

TELEFON ŠT. 113

KOROŠKA CESTA

**priporoča raznovrstni papir, kakor kancelijski fini in srednje fini, konceptni, strojepisni, pivnik, risalni papir, najraznovrstnejše**



**mapice v vsaki množini, kuverte, razne zvezke za srednje in ljudske šole, sploh vse pisarniške potreščine po najnižjih cenah**

**Prvo splošno društvo jugosl. vpokojemcev**

ima ustanovni občni zbor za podružnico Maribor, v nedeljo, dne 24. aprila t. l. ob 10. uri v dvorani kasina (ne v Narodnem domu, kakor je bilo objavljeno v Ljubljanskih listih). Vabijo se vsi vpokojemci in vpokojenke iz Maribora in okolice, tudi če niso člani imenovanega društva in take, ki nameravajo pristopiti. Dnevni red: 1. Pozdrav društvenih zastopnikov iz Ljubljane in Ptuja. 2. Društveno poročilo podružnice Maribor in poročilo z občnega zbora v Ljubljani. 3. Poročilo o pripravljalnem delu za zadrugo (konzum), ki se bo v kratkem ustanovila za državne uslužbenice in vpokojemce. 4. Izvolitev enega člana v nadzorstveni odbor zadruge. 5. Volitev predsedstva za podružnico Maribor. 6. Slučajnosti. Pripravlj. odbor.

**URE** vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Kupujem srebrne krone, dvekronske novce, srebrne goldinarje itd. 1-10

**Jan Ignacij,** Maribor, Grajski trg (v gradu).

**Usojem si naznaniti, da otvorim 16. aprila v Peklu nad lastersberškim železniškim predorom svoj K rivotoč pod vejo (osmico). Za obilen obisk se priporoča Andrej Janžekovič.** 186 5-8

**Spodnještajerska ljudska posojilnica**

Stolna ulica št. 6. v Mariboru reg. zadr. z neom. zav.

**Obrestuje vloge po 4% in 4¼%**

Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo. Stroški so neznamni, ker oskrbi zavod vknjižbo 185 brezplačno. 19

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, naložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiših na najlepšem prostoru v Mariboru.

**Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.**

**Vseučiliški docent Dr. IVAN MATKO**

zopet ordinira do sobote, dne 23. aprila 1921 v Mariboru, Slovenska ulica.

Klobuke, čevlje, obleke, perilo, dežnike, tržne torbice in razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki **Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2**

**Pridobivajte naročnike!**

**Izlet** v planine je najboljše razvedrilo. Vsakdo rad porabi svoj prosti čas, da se poda **na** gore. Da pa izve, kam in kako bi izletel, naroči najnemudoma „Planinski koledar za leto 1921“, ki se ga dobi s poštnino vred za 21 kron pri Založništvu v Mariboru, Krekova ulica 5/1 ter je čisti prebitek namenjen za koč **Korošico pod Ojstrico** (1807 m).